

מראי מקומות- זכחים מ"ב

היינו משום דע"י שחיטה זו גרידא הותר דמו לזריקה, וא"כ נמצא דהוי מתיר שלם. אבל זריקת דם פר שני אינו מתיר בפנ"ע, דהא הוא מתיר האימורין להקטרה והבשר לשריפה, ולזה צריך גם זריקת פר ראשון, ולכן שפיר נחשב חצי מקטיר, ולכן אמרי' שחיטה דוקא.

(ג) ר"א ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל- ע' בקרן אורה (ד"ה ולא מצאתי) שכ' להסתפק בענין פר כהן משיח ועוד, האם גם בהם אמרי' דאם נשפך הדם לאחר מתנות על הפרוכת דלרבנן יתחיל ממזבח הזהב ולר"א ור"ש ממקום שפסק. וכ' דמסתבר דגם בזה פליגי, אלא דהעיר דהאם אמרי' כן גם בחטאת החיצונה, דהיינו דלפי ב"ש דב' הזאות מעכבות, ונשפך הדם לאחר מתנה א', האם יכול לשחוט חטאת ויחזור וישלים השני, זו לא שמענו, והניח בצ"ע.

(ד) והא כיון דחשיב ב' בפנים פסולה, כמאן דלא אדי דמי, כי הדר מדי בהיכל, מיא בעלמא הוא דקא אדי- ע' באחיעזר (ב', כ"ז, ב') שכ' דמפשטות לשון הגמ' כאן משמע דמיד שחושב מחשבת פסול, הוי הקרבן פסול, ואף דאינו חייב כרת עד שיקריב כל מתיריו בהכשר, מ"מ מיד פסול, ומה דבכל פיגול לא אמרי' דכיון דהקרבן פסול שוב א"א להתחייב בתורת פיגול, היינו משום דבהכי חייבי' רחמנא, אבל בחצי מתיר לא שייך זה. וא"כ לכאן נפשט מזה ספיקת המשנה למלך (פסוהמ"ק י"ח, ז'), דכ' להסתפק אם אמרי' דהפסול חל מיד בשעת המחשבה, או דאינו חל עד לאחר שקרבו כל מתיריו בהכשר, ומכאן משמע דחל מיד.

(ה) מיא בעלמא הוא דקא אדי- ע' בטהרת הקודש שהק' דהא כבר נתקדש המים לזריקה, ודין הוא דצריך לזורקו על גבי המזבח, דהא אמרי' ב' הדין דאם עלה לא ירד. וע"ש מש"כ לחלק בין זריקת לגבי המזבח ובין זריקה דכאן, שהוא על הפרוכת.

(א) פיגול בין בראשונה בין בשני' בין בשלישית, ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת- ע' בתוס' במנחות (טז. ד"ה בין) דהבין בפרש"י שם דס"ל דרק אם פיגול בכל הראשונה, ובכל השני, וכו', פיגול, אבל בהזאה א' אף לר"מ אינו פיגול, דהוי כמפגל בחצי קומץ, דאינו כלום. וע' בקרן אורה שהק' מהא דלעיל (לח:) בפלוגתא דב"ש וב"ה, דבהזאה א' ג"כ הוה פיגול למ"ד מפגלין בחצי מתיר, כמו הזאה א' דחטאת לב"ש. וע"ש שכ' דמכאן נראה לפרש דלא כש"י תוס' שם (וכ' שהוא ג"כ ש"י רש"י ותוס' כאן), דראשונה היינו הזאה הראשונה, וס"ל לר"מ דכל הזאה חשיב חצי מתיר, וא"כ שפיר יכול לפגל ע"י איזה הזאה, ואפי' אם לא היזה כל הראשונה וכו' בחוץ לזמנו. וע"ע בחי' הגרי"ז על הרמב"ם (עמ' 96) שהק' לו א' על התוס' שם במנחות מהגמ' לעיל בל"ח, וכקו' הקר"א. והגרי"ז כ' לחלק, דבסוגיא דלעיל, דהקרבן בעי ב' מתנות, הביאור הוא, שיש ב' מתנות נפרדות, כל א' אין בעצם זקוק לחבירתה, רק דהקרבן צריך שניהם, אבל אינם בעצם תלויים זב"ז. וא"כ, בזה שפיר אמרי' דכ"א נחשב מתנה בפנ"ע, ושפיר נחשב לחצי מתיר. אבל כאן, בהזאות בפנים שבין הבדים ועל הפרוכת, כיון דחזינן דנאמר בהו דין מנין, הרי דעצם מעשה למנות הוי דין, וכדאי' ביומא דף נ"ג. וא"כ, שפיר י"ל דחצי הזאות הוי כמו חצי קומץ, משום דכל פחות מז' הזאות לאו דבר שלם הוא, ולא דמי לקומץ ולבונה, שהקרבן נותר בשתיקה, ולכן כל א' מהן נקרא חצי מתיר.

(ב) כגון שפיגול בשחיטה- פרש"י, הא דקאמר ר"מ פיגול בשני' פיגול, כגון שנשפך הדם לאחר שגמר מתנות שבפנים, וקיי"ל דיביא אחר ויתחיל בהיכל, וכששחט את השני פיגול בשחיטתו. כ' השפת אמת דמשמע מדברי רש"י דרק משום דמפגל בשחיטת פר שני, הוא דאמרי' דחשיב מתיר שלם, ואין שייך להגדון דמפגל חצי מתיר, אבל אם הי' מפגל בזריקת דם של הפר שני, לא, ומ"ש. וביאר השפ"א דמה דשחיטה אינו חשיב חצי מתיר,

(ו) **משכחת לה בארבעה פרים ובד' שעירים-**
היד בנימין הביא מהשיטמ"ק במנחות (טז):
בהשמטות) שהק' דאם חשיב דהפר נפסל,
א"כ כשאח"כ הביא השעיר, הו"ל כמביא
השעיר קודם לפר, דקיי"ל דהקדישם מעשה
לחבירו בעבודת יוה"כ פסול, וא"כ הו"ל לא
קרב המתיר כמצותו, ואיך נתפגל הפר
הראשון. ותי' השטמ"ק דמ"מ הו"ל שפיר
קרב המתיר כמצות, דהיינו דכיון דסוף סוף
מחמת הפיגול נפסל, ואי"ז נחשב פסול אחר.

(ז) **והא כמ"ד אין מערבין לקרנות- כ' השפת**
אמת דמוכח מכאן דאפי' למ"ד אין מערבין
לקרנות, מ"מ על הזאות טהרו של מזבח
מערבין, דאם לא אמרי' הכי, נמצא שיש טפי
ממ"ז. וגם מאי דמסיק, דס"ל שירים מעכבין
ולחכי הוי מ"ח, והלא איכא שירים דפר וגם
שירים דשעיר, וא"כ לכאן הוי מ"ט, אלא
ודאי דקודם טהרו מערבין. וביאר דהטעם
דמערבין קודם טהרו הוא משום דכתי' והזה
על המזבח שבע פעמים, א"כ אין להוסיף על
ז', ואיך שייך זה, אע"כ דמערבין מקודם.